

G-Biosciences, St Louis, MO, USA | 1-800-628-7730 | 1-314-991-6034 | technical@GBiosciences.com

A Geno Technology, Inc. (USA) brand name

Safety Data Sheet

Cat. # RC-085

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Size: 500g

think proteins! think G-Biosciences!

www.GBiosciences.com

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

Redigert: 5/11/2017 Versjon: 1.1

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Produktets form	: Material
Stoff-navn	: PVP (Polyvinylpyrrolidone)
Kjemisk navn	: PVP (Polyvinylpyrrolidone)
EU nr	: 201-800-4
CAS-nr	: 9003-39-8
Produktkode	: 622P
Produkttype	: Gruppe, Polymer
Bruttoformel	: (C ₆ H ₉ NO) _n
Synonymer	: 143 RP / 1-ethenyl-2-pyrrolidinone polymers / 1-ethenyl-2-pyrrolidinone, polymers / 1-ethenyl-2-pyrrolidinone, polymer / 1-vinyl-2-pyrrolidinone, polymers / 1-vinyl-2-pyrrolidinone polymers / 2-pyrrolidinone, 1-ethenyl, homopolymer / 2-pyrrolidinone, 1-vinyl-, polymers / agent AT 717 / agrimer / albigen A / aldacol Q / AT 717 / bolinan / Crosopovidon / crosopovidona / crosopovidone / E1201 / ganex P 804 / hemodesis / hemodez / Hueper's polymer No. 1 / Hueper's polymer No. 2 / Hueper's polymer No. 3 / Hueper's polymer No. 4 / Hueper's polymer No. 5 / Hueper's polymer No. 6 / Hueper's polymer No. 7 / K 115 / K 115 (polyamide) / K 115, polyamide / K 15 / K 25 / K 25 (polymer) / K 25, polymer / K 30 / K 30 (polymer) / K 30, polymer / K 60 / K 60 (polymer) / K 60, polymer / K 90 / kollidon / kollidon 17 / kollidon 25 / kollidon 30 / krosopovidoni / luviskol / luviskol K 12 / luviskol K 17 / luviskol K 25 / Luviskol K 30 / MPK 90 / neocompensan / N-vinilpirrolidinón, polímero / N-vinyl, polymer / N-vinylbutyrolactam polymer / N-vinylbutyrolactam, polymer / N-vinylpyrrolidinone polymer / N-vinylpyrrolidinone, polymer / N-vinylpyrrolidone polymer / P.V.P / peragal ST / peregal ST / periston / periston-N / peviston / plasdon K-26/28 / plasdon XL / plasdone / plasdone C / PLASDONE C-15 / plasdone K 29-32 / plasmosan / poli(1-vinil-2-pirrolidona) / polivudone, excipient / poly(1-(2-oxo-1-pyrrolidinyl)ethylene) / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone), homopolymer / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.1 / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.2 / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.3 / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.4 / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.5 / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.6 / poly(1-vinyl-2-pyrrolidinone)Hueper's polymer No.7 / Poly(1-vinyl-2-pyrrolidon) / poly(1-vinylpyrrolidinone) / poly(N-vinylbutyrolactam) / poly(N-vinylpyrrolidinone) / poly(vinylpyrrolidinone) / poly(vinylpyrrolidone) / polyclar AT / polyclar H / polyclar L / POLYVIDONE / polyvinylpyrrolidon / polyvinylpyrrolidone K 12 / polyvinylpyrrolidone K 15 / polyvinylpyrrolidone K 25 / polyvinylpyrrolidone K 30 / polyvinylpyrrolidone K 60 / polyvinylpyrrolidone K 90 / polyvinylpyrrolidone, special grade / polyvinylpyrrolidoni / povidone / povidone (usp xix) / povidone, usp xix / protagent / PVP / PVP 1 / PVP 2 / PVP 3 / PVP 4 / PVP 5 / PVP 6 / PVP 7 / PVP-10 / PVP-360 / PVP-40 / PVP-40T / PVP-k 15 / PVP-k 30 / PVP-k 60 / PVP-k 90 / PVPP / RP 143 / subtosan / vinisil / vinylpyrrolidinone polymer / vinylpyrrolidinone, polymer / vinylpyrrolidone polymer / vinylpyrrolidone, polymer
Produktgruppe	: Råmateriale
BIG nr.	: 18611

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

1.2.1. Relevante, identifiserte bruksområder

Hovedbrukskategori : Research purposes

1.2.2. Bruk som blir frarådd

Ingen ytterligere informasjon foreligger

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Geno Technology, Inc./ G-Biosciences
9800 Page Avenue
63132-1429 Saint Louis - United States
T 800-628-7730 - F 314-991-1504
technical@GBiosciences.com - www.GBiosciences.com

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon : Chemtrec **1-800-424-9300** (USA/Canada), **+1-703-527-3887** (Intl)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Ikke klassifisert

PVP (Polyvinylpyrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

Negative fysiokjemiske virkninger på menneskers helse og miljøet

To our knowledge, this product does not present any particular risk, provided it is handled in accordance with good occupational hygiene and safety practice.

2.2. Merkingselementer

Merking i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Merking ikke nødvendig

2.3. Andre farer

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer

Navn	Produktidentifikator	%	Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
PVP (Polyvinylpyrolidone)	(CAS-nr) 9003-39-8 (EU nr) 201-800-4	100	Ikke klassifisert

3.2. Stoffblandinger

Ikke anvendelig

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

FØRSTEHJELP generell	: Sjekk vitale funksjoner. Bevisstløs: sørg for frie luftveier og respirasjon. Respirasjonsstans: kunstig åndedrett eller oksygen. Hjertestans: utføre gjenoppliving. Victim bevisst med anstrengt pust: halv sittende. Victim i sjokk: på ryggen med bena litt hevet. Oppkast: forhindre kvelning / aspirasjonspneumoni. Forhindre avkjøling ved å dekke offeret (ingen oppvarming). Hold ser offeret. Gi psykologisk hjelp. Hold offeret rolig, unngå fysisk belastning. Avhengig av offerets tilstand: lege / sykehus.
FØRSTEHJELP etter innånding	: Ta med pasienten ut i frisk luft. Luftveisproblemer: kontakt lege / sykehus.
FØRSTEHJELP etter hudkontakt	: Skyll med vann. Såpe kan benyttes. Oppsøk lege dersom irritasjonen vedvarer.
FØRSTEHJELP etter øyekontakt	: Skyll med vann. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing. Ikke bruk nøytraliserende midler. Oppsøk øyelege dersom irritasjonen vedvarer.
FØRSTEHJELP etter svelging	: Skyll munnen med vann. Kontakt lege / sykehus hvis du føler deg uvel. Victim is fully conscious: immediately induce vomiting. Svelging av store mengder: umiddelbart til sykehus. Ring Giftinformasjonen (www.big.be/antigif.htm).

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger ved svelging	: Etter absorpsjon av store mengder: Diaré.
Kroniske symptomer	: VED LANGVARIG / GJENTATT EKSPONERING / KONTAKT: Lungevev affeksjon / degenerasjon. Enlargement/affection of the liver.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Behandles symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukkingsmidler

Egnede brannslukningsmidler	: Quick-acting ABC powder extinguisher. Class A foam extinguisher. Water (quick-acting extinguisher, reel). Water. Class A foam.
Uegnet slukningsmiddel	: Quick-acting BC powder extinguisher. Quick-acting CO2 extinguisher.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brannfare	: DIREKTE BRANNFARE. Not easily combustible. In finely divided state: increased fire hazard. INDIREKTE BRANNFARE. Temperatur over flammepunkt: høyere brann / eksplosjonsfare. Kan bygge opp statisk elektrisitet: fare for antennelse.
Eksplosjonsfare	: DIREKTE EKSPLOSJONSFARE. Fint støv er eksplosiv med luft. INDIREKTE EKSPLOSJONSFARE. Støvsyke kan antennes av en gnist.
Farlige nedbrytingsprodukter i tilfelle brann	: Toxic fumes may be released.

5.3. Råd til brannmannskaper

Forholdsregler ved brann	: Eksposering for brann / varme: holde motvind. Eksposering for brann / varme: vurdere evakuering. Eksposering for brann / varme: har nabolaget lukke dører og vinduer.
--------------------------	---

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

Brannslukkingsinstruksjoner : Fortynn giftige gasser med vannsprut.
Beskyttelse under brannslukking : Ved brann / varme: trykkluft / surstoffapparat.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

6.1.1. For personell som ikke er nødpersonell

Verneutstyr : hansker. Beskyttende klær. Støvsky produksjon: trykkluft / surstoffapparat.
Nødsprosedyrer : Marker fareområdet. Hindre støv skydannelse, for eksempel ved å fukte. Ingen åpen ild.
Tiltak ved utslipp av støv : Ved støvproduksjon: holde motvind. Støv produksjon: har nabolaget lukke dører og vinduer. In case of dust production: stop engines and no smoking. In case of dust production: no naked flames or sparks. Dust: spark-/explosionproof appliances/lighting equipment.

6.1.2. For nødhjelpspersonell

Verneutstyr : Ikke forsøk å iverksette tiltak uten tilstrekkelig verneutstyr. For ytterligere informasjon, se seksjon 8: "Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr".

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp til miljøet.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Til opprydding : Inneholder utgitt stoff, pump i egnede beholdere. Plugge lekkasjen, avskåret forsyning. Slå ned / fortynne støv skyen med vannsprut. Provide equipment/receptacles with earthing. Pulverisert form: ingen trykkluft til pumping av spill.
Rengjøringsmetoder : Stopp støvsyk ved fukting. Skuff fast spill inn i lukkede beholdere. Pulverisert: ikke bruk trykkluft til pumping av spill. Carefully collect the spill/leftovers. Take collected spill to manufacturer/competent authority. Rengjør kontaminerte overflater med rikelige mengder vann. Vask klær og utstyr etter bruk.
Andre opplysninger : Kast materialer eller faste rester leveres til en autorisert.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

For ytterligere informasjon, se seksjon 13.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Forsiktighetsregler for sikker håndtering : Unngå å virvle opp støv. Ta forholdsregler mot elektrostatiske utladninger. Holdes vekk fra åpen ild / varme. In finely divided state: use spark-/explosionproof appliances. Finely divided: keep away from ignition sources/sparks. Measure the concentration in the air regularly. Bær operasjoner i åpen / under lokal eksos / ventilasjon eller med åndedrettsvern. Følg de juridiske kravene. Fjern forurensede klær umiddelbart. Rengjør kontaminerte klær. Powdered form: no compressed air for pumping over.
Hygieniske forhåndsregler : Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Vask alltid hendene etter håndtering av produktet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaringsbetingelser : Oppbevares på et godt ventilerert sted. Oppbevares kjølig.
Lagringstemperatur : 20 °C
Varme og antennelseskilder : HOLD STOFF UNNA: varmekilder. ignition sources.
Informasjon om blandet oppbevaring : HOLD STOFF UNNA: oksidasjonsmidler. reduksjonsmidler.
Lagringsplass : Oppbevares tørt område. Oppbevares i et mørkt område. Provide the tank with earthing. Keep only in the original container. Møt de juridiske kravene.
Spesielle regler for emballasjen : SPESIELLE KRAV: closing. vanntett. tørke. ugjennomsiktig. korrekt merket. oppfyller lovens krav. Sikre skjøre emballasje i solide beholdere.
Innpakningsmaterialer : SUITABLE MATERIAL: synthetic material.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Ingen ytterligere informasjon foreligger

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tekniske kontrollmekanismer:

Sørg for god ventilasjon på arbeidsplassen.

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

Materialvalg for verneklær:

GIR GOD MOTSTAND: kunststoff. rubber

Håndvern:

hansker

Øyebeskyttelse:

Sikkerhetsbriller. Ved støvdannelse: tettsluttende vernebriller

Hud- og kroppsvern:

Beskyttende klær

Åndedrettsvern:

Støvdannelse støvmaske

Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen:

Unngå utslipp til miljøet.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	: Fast
Utseende	: Fast. amorft pulver.
Farge	: Off-white til lys gul.
Lukt	: Characteristic odour. mild lukt.
Luktterskel	: Ingen data tilgjengelige
pH	: 3 - 7 (5 %)
Relativ fordampningshastighet (butylacetat=1)	: 0
Smeltepunkt	: 130 °C
Frysepunkt	: Ikke anvendelig
Kokepunkt	: Ingen data tilgjengelige
Flammepunkt	: > 250 °C
Selvantennelsestemperatur	: 420 °C
Nedbrytningstemperatur	: Ingen data tilgjengelige
Antennelighet (fast stoff, gass)	: Ikke brannfarlig.
Damptrykk	: < 0.1 hPa (20 °C)
Relativ damptetthet ved 20 °C	: Not applicable
Relativ tetthet	: 1.2 - 1.3
Massetetthet	: 1230 - 1290 kg/m ³
Løselighet	: Vannløselig. Soluble in ethanol. Oppløselig i kloroform. Oppløselig i klorerte hydrokarboner. Vann: > 30 g/100ml
Log Pow	: Ingen data tilgjengelige
Viskositet, kinematisk	: Ikke anvendelig
Viskositet, dynamisk	: Ingen data tilgjengelige
Eksplorative egenskaper	: Ingen data tilgjengelige
Brannfarlige egenskaper	: Ingen data tilgjengelige
Eksplasjonsgrenser	: Ikke anvendelig

9.2. Andre opplysninger

VOC-innhold	: 0 %
Andre egenskaper	: hygroskopisk. Substance has acid reaction. Kan generere statisk elektrisitet.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Produktet er ikke-reaktive under normal bruk, lagring og transport.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil under normale forhold. hygroskopisk.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen farlige reaksjoner ved normal bruk.

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

10.4. Forhold som skal unngås

Ingen under anbefalte lagrings- og håndteringsbetingelser (se avsnitt 7).

10.5. Uforenlige materialer

Ingen ytterligere informasjon foreligger

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige nedbrytningsprodukter.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet (oral) : Ikke klassifisert

Akutt toksisitet (hud) : Ikke klassifisert

Akutt toksisitet (innånding) : Ikke klassifisert

PVP (Polyvinylpyrrolidone) (9003-39-8)	
LD 50 oral rotte	100000 mg/kg (Rat)
LD 50 hud rotte	> 12000 mg/kg (Rat)

Hudetsing/hudirritasjon : Ikke klassifisert
pH: 3 - 7 (5 %)

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon : Ikke klassifisert
pH: 3 - 7 (5 %)

Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt : Ikke klassifisert

Arvestoffskadelig virkning på kjønnceller : Ikke klassifisert

Kreftframkallende egenskap : Ikke klassifisert

Giftighet for reproduksjon : Ikke klassifisert

STOT – enkelteksponering : Ikke klassifisert

STOT – gjentatt eksponering : Ikke klassifisert

Aspirasjonsfare : Ikke klassifisert

Mulige skadevirkninger på mennesker og mulige symptomer : Non-toxic if swallowed (LD50 oral, rat > 5000 mg/kg). Non-toxic in contact with skin (LD50 skin > 5000 mg/kg). Not irritant to skin. Not irritant to respiratory organs. Slightly irritant to eyes.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Økologi - generell : Produktet anses ikke skadelig for vannlevende organismer og forårsaker ikke langsiktige negative virkninger i miljøet.

Økologi - luft : Not classified as dangerous for the ozone layer (Regulation (EC) No 1005/2009).

Økologi - vann : Ikke skadelig for fisk. Mild vannforurensende (overvann). Not harmful to activated sludge.

Akutt giftighet i vann : Ikke klassifisert

Kronisk giftighet i vann : Ikke klassifisert

PVP (Polyvinylpyrrolidone) (9003-39-8)	
LC50 fisk 1	> 10000 mg/l (96 h, Leuciscus idus)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

PVP (Polyvinylpyrrolidone) (9003-39-8)	
Persistens og nedbrytbarhet	Not readily biodegradable in water.

12.3. Bioakkumuleringsevne

PVP (Polyvinylpyrrolidone) (9003-39-8)	
Bioakkumuleringsevne	Ingen data over bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Ingen ytterligere informasjon foreligger

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ingen ytterligere informasjon foreligger

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen ytterligere informasjon foreligger

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsbehandlingsmetoder	: Metoder for avfallsbehandling.
Anbefalinger for kassering av produkt/emballasje	: Recycle / gjenbruk. Ta med til autorisert dump. Til et autorisert forbrenningsovn med energigjenvinning. Bunnfall / gjøre uløselig.
Ytterligere informasjon	: Can be considered as non hazardous waste according to Directive 2008/98/EC, as amended by Regulation (EU) No 1357/2014 and Regulation (EU) No 2017/997.
Europeisk avfallliste (EAL) kode	: 07 02 13 - plastavfall

AVSNITT 14: Transportopplysninger

I henhold til kravene fra ADR / RID / IMDG / IATA / ADN

14.1. FN-nummer

UN-nr. (ADR)	: ikke regulert
UN-nr. (IMDG)	: ikke regulert
UN-nr. (IATA)	: ikke regulert
UN-nr. (ADN)	: ikke regulert
UN-nr. (RID)	: ikke regulert

14.2. FN-forsendelsesnavn

Korrekt forsendelsesbetegnelse (ADR)	: ikke regulert
Varenavn (IMDG)	: ikke regulert
Korrekt forsendelsesbetegnelse (IATA)	: ikke regulert
Korrekt forsendelsesbetegnelse (ADN)	: ikke regulert
Korrekt forsendelsesbetegnelse (RID)	: ikke regulert

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR

Transportfareklasse(r) (ADR)	: ikke regulert
------------------------------	-----------------

IMDG

Transportfareklasse(r) (IMDG)	: ikke regulert
-------------------------------	-----------------

IATA

Transportfareklasse(r) (IATA)	: ikke regulert
-------------------------------	-----------------

ADN

Transportfareklasse(r) (ADN)	: ikke regulert
------------------------------	-----------------

RID

Transportfareklasse(r) (RID)	: ikke regulert
------------------------------	-----------------

14.4. Emballasjegruppe

Innpakningsgruppe (ADR)	: ikke regulert
Innpakningsgruppe (IMDG)	: ikke regulert
Emballasjegruppe (IATA)	: ikke regulert
Emballasjegruppe (ADN)	: ikke regulert
Innpakningsgruppe (RID)	: ikke regulert

14.5. Miljøfarer

Miljøskadelig	: Nei
Maritim forurensningskilde	: Nei
Andre opplysninger	: Det foreligger ingen tilleggsinformasjoner

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

- Vejtransport

ikke regulert

- Sjøfart

ikke regulert

PVP (Polyvinylpyrrolidone)

Sikkerhetsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med endringer, Forordning (EU) 2015/830

- Luftfart

ikke regulert

- Vannveistransport

ikke regulert

- Jernbanetransport

ikke regulert

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL og IBC-regelverket

Ikke anvendelig

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

15.1.1. eu-forskrifter

Ingen restriksjoner i henhold til Vedlegg XVII i REACH

PVP (Polyvinylpyrrolidone) står ikke på REACH kandidatlisten

PVP (Polyvinylpyrrolidone) står ikke oppført på REACH sitt Vedlegg XIV

VOC-innhold : 0 %

15.1.2. Nasjonale forskrifter

Ikke oppført på USA TSCA (Toxic Substances Control Act) inventar

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

No chemical safety assessment has been carried out

AVSNITT 16: Ovrige opplysninger

Regionspesifikke sikkerhetsdatablad : NO - Norge

Datablad EU (REACH Vedlegg II)

Denne informasjonen er basert på aktuelle kunnskaper og er beregnet på å beskrive produktet kun for helse-, sikkerhets- og miljøbehov. Den må derfor ikke anses som noen spesiell garanti for spesielle egenskaper ved produktet